

**Posudek konzultanta na rigorózní práci Mgr. Karoliny Balousové na téma
„Ochrana před domácím násilím – srovnání české a italské právní úpravy“**

Posuzovaná rigorózní práce se zabývá problematikou, která v posledních letech vystupuje do popředí nejen u nás, ale i v celé řadě dalších zemí. Snahy o potlačení domácího násilí jakožto závažného společenského jevu se odrážejí v řadě přijatých mezinárodních dokumentů a postupně se promítají do jednotlivých vnitrostátních úprav. Významného pokroku v tomto směru se podařilo v poslední době dosáhnout též v České republice, a to zejména přijetím nového zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím.

Autorka uvedenou problematiku zkoumala dlouhodobě. Kromě jiného se na ni zaměřila při svém studijním pobytu v Itálii a zabývala se jí i ve své diplomové práci. Předložená rigorózní práce je tedy výsledkem jejího dlouhodobého zájmu o problémy domácího násilí. Autorka v ní navazuje na diplomovou práci, kterou dále rozpracovává a rozšiřuje o nejnovější legislativní vývoj.

Systematika práce odpovídá zvolenému zaměření práce. Vychází z celkové charakteristiky problematiky domácího násilí a jeho jednotlivých forem a z dosavadních poznatků o příčinách a následcích tohoto jevu. Těžiště práce je především v rozboru české trestněprávní úpravy významné pro ochranu před domácím násilím, který je doplněn o výsledky některých sociologických výzkumů věnovaných povědomí české veřejnosti o domácím násilí a obětem tohoto škodlivého jevu. Další neméně důležitou část práce pak tvoří analýza italského pojetí domácího násilí, tamní trestněprávní úpravy ochrany před domácím násilím a úprav souvisejících. Práce je uzavřena srovnáním českého a italského přístupu k ochraně před domácím násilím spolu s vyznačením hlavních rozdílů mezi nimi.

Výklad je přehledně uspořádán. Podrobně propracované členění jednotlivých částí práce přispívá ke snadnější orientaci v textu.

Po metodologické stránce se práce opírá o přiměřený okruh české a italské literatury. Významným způsobem čerpá rovněž ze statistik a interních materiálů neziskových organizací orientovaných na pomoc obětem domácího násilí (Rosa, proFem a Bílý kruh bezpečí v ČR a Casa delle donne v Boloňi).

Do práce jsou zahrnuty v té či oné míře všechny významné otázky týkající se zkoumané problematiky. V rámci rozboru jednotlivých trestných činů uplatňujících se při postihu násilného jednání v domácím prostředí je pochopitelně zvláště podrobně analyzován trestný čin týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě podle § 215a jeho vztah k ustanovením souvisejícím. Nad rámec běžně dostupných pramenů je do práce zařazen historický exkurz o proměnách právního vnímání násilí v rodině páchaného na ženách od konce 19. století. Rozbor trestněprocesní ochrany oběti domácího násilí je blíže orientován zejména na novější legislativní změny provedené zákonem č. 283/2004 Sb. (povinnost informovat poškozeného o propuštění obviněného z vazby, resp. z výkonu trestu odnětí svobody, pokud o to požádá, rozšíření možnosti poškozeného podávat opravné prostředky

aj.). Procesní aspekty však autorka neomezuje jen na změny trestního řádu, ale všímá si i otázek občanskoprávních a institutů práva správního. Za velmi zajímavou považují část o italském přístupu k domácímu násilí, v níž jsou zdůrazněny odlišné kulturní tradice a s nimi související rozdílné kořeny a vývoj právní úpravy dotýkající se ochrany před domácím násilím. Autorka v ní velmi zdařile mapuje současný právní stav v Itálii, který je přes rozdílné náboženské a kulturní tradice již přinejmenším v občanskoprávní oblasti srovnatelný s přístupem v jiných zemích.

Skutečnost, že autorka práci zpracovávala poměrně dlouhou dobu, do určité míry negativně poznamenala některé části, do nichž bylo nezbytné dodatečně zapracovat nově přijaté legislativní změny. Tak na některých místech se hovoří o navrhovaném zákoně namísto o zákoně přijatém (např. na str. 59), ve výkladu o novém zákoně přijatém na ochranu před domácím násilím (str. 56) není uvedeno jeho číslo, pod kterým byl publikován ve Sbírce aj. Tyto nedostatky víceméně formálního rázu však nikterak nesnižují celkovou hodnotu práce.

Práce je proto způsobilým podkladem pro obhajobu. Rigorózní v ní jednoznačně prokázala hlubší znalosti zkoumané problematiky a schopnost samostatné tvůrčí práce.

Obhajobu doporučuji zaměřit na hlavní rozdíly v přístupu k ochraně před domácím násilím v ČR a v Itálii.

JUDr. Marie Vančáková, BSc.

V Praze dne 20. 1. 2007